

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ КУРОРТІВ І ТУРИЗМУ

Реалізація перспективних напрямів державної політики розвитку курортів полягає у побудові ефективної структури внутрішнього ринку курортно-рекреаційних послуг. Формування економічно самостійних ринкових структур у курортно-рекреаційній сфері України, усунення інституційного підпорядкування і переформатування курортно-рекреаційної сфери на ринкові засади функціонування, залучення реальних іноземних інвестицій, які не несуть загрози національній безпеці, і формування на цій основі інтегрованих корпоративних структур сприятиме розвитку конкурентоспроможності курортно-рекреаційних послуг.

Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року (схвалена Розпорядження КМУ № 168-р від 16.03.2017 р.) детермінує системне підвищення якості інфраструктури курортів та рекреаційних територій шляхом виконання комплексної програми поетапного вдосконалення матеріально-технічної бази з використанням можливостей кластерних моделей, державно-приватного партнерства та соціального замовлення [1]

Одним із важливих напрямів державної політики є стимулювання розвитку кластерів, які спроможні реалізувати синергетичний потенціал транскордонної співпраці, сприяти нейтралізації та перерозподілу ризиків енергетичної безпеки країни, ефективному використанню конкурентних переваг, які спричинені територіальними особливостями розміщенням продуктивних сил, геополітичними, техніко-економічними, та іншими чинниками. Водночас у сфері державного управління регіональним розвитком недостатньо приділяється увага стимулюванню транскордонних кластерів в таких важливих сферах як електроенергетика, транспортування нафти і газу в контексті підвищення конкурентоспроможності підприємницьких структур, зміцнення їх фінансово-економічної безпеки.

Тенденція зростання прямого обміну ринковими правами на курортно-рекреаційні послуги між виробниками і споживачами є еволюційною ознакою зміцнення суверенітету споживача, скорочення трансакційних витрат, формування ринку покупця. У зв'язку з необхідністю підвищення ефективності державної соціальної політики у контексті розвитку людського капіталу потребує заміни практика формальних компенсаційних виплат за ненадані соціальні послуги

громадян, які віднесені до пільгових категорій, на реальне адресне субсидювання й реамбурсацію витрат споживачів курортно-рекреаційних послуг.

Закріплення необхідного мінімуму курортно-рекреаційних послуг у споживчому кошику і формування споживчого бюджету українця з урахуванням норми щорічного відпочинку й оздоровлення узгоджується з напрямками вдосконалення соціальної політики України в контексті інтеграції до ЄС.

Інституціоналізація муніципально-приватного партнерства як окремої форми державного-приватного партнерства в курортно-рекреаційній сфері зумовлена необхідністю врахування еволюційних тенденцій зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування, що в контексті децентралізації державної влади дасть змогу більш повного врахування проблем сталого розвитку курортів, сприятиме конструктивному розв'язуванню протиріч інституційного характеру з приводу освоєння курортно-рекреаційного простору, формуванню і використанню фінансових ресурсів учасників партнерства на якісно новій основі публічного управління й адміністрування.

Аналіз впливу курортного мультиплікатора на формування доходів, зайнятості населення, відтворення людського капіталу є важливим критерієм оцінювання ефективності державної політики на ринку курортно-рекреаційних послуг. На формування ефекту курортного мультиплікатора впливають природно-географічні, історико-культурні, соціально-економічні чинники диференціації курортно-рекреаційного потенціалу, які зумовлюють неоднорідність та нерівномірність його освоєння на рівні адміністративно-територіальних утворень.

Отже, формулювання стратегічних пріоритетів державного регулювання курортно-рекреаційної сфери України і туризму (рівень постановки завдань) та оцінка ефективності її функціонування (рівень перевірки виконання поставлених завдань) мають ґрунтуватися на єдиних методологічних засадах і водночас диференційованих параметрах, які враховують регіональні особливості розвитку туристичних дестинацій. Стратегічні пріоритети економічної політики розвитку курортів державного та місцевого значення ґрунтуються на врахуванні інституційних передумов активізації підприємницького сектору в задоволенні потреб споживачів, чинників конкуренції на ринку курортно-рекреаційних послуг, тенденцій внутрішнього та міжнародного курортно-рекреаційного туризму.

Бібліографія

1. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. / Розпорядження КМУ від 16.03.2017 р. № 168-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.